

Remissvar: Förslag till ändring av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2009:4) om prissättning av utbytbara läkemedel och utbyte av läkemedel m.m.

Dnr 1639/2018

Läkemedelsindustriföreningen (LIF) har genom remiss den 25 juni beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerat förslag till ändring inom systemet för periodens vara. Förslaget innebär en förlängning av tiden för slutförsäljning av det läkemedel som varit föregående prisperiods periodens vara från 15 till 20 dagar. LIF anser att det är tveksamt om förändringen kommer att få den förväntade effekten i form av färre returer och mindre kassation. LIF ser också den risk som TLV analyserat gällande möjligheten att apoteken köper in extra lager i slutet av månaden. Utöver de av TLV identifierade orsakerna till ett sådant beteende ser LIF att en förlängd slutförsäljningsperiod kan skapa ytterligare incitament för otillåtna förhandlingar mellan apotek och leverantörer. Det är betryggande att TLV inte identifierat några sådana tendenser i de analyser som gjorts, men LIF vill ändå betona vikten av att fortsatt uppföljning av konkurrensen och utvecklingen inom periodens vara-systemet för att säkerställa att det inte sker beteendeförändringar som riskerar att äventyra dynamiken på marknaden.

Syftet med ändringen är att öka tillgängligheten - genom ökad lagerhållning-, minska riskerna för restsituationer och minska behovet av returer. I ett system med dagliga leveranser under vardagar och med de förändringar i lagen om handel med läkemedel som införs 1 augusti 2018 - som innebär att läkemedel som beställs för enskild patient före klockan 16 ska levereras innan klockan 16 nästa vardag - är det svårt att se varför apotek behöver mer än 15 dagar för att sälja slut på föregående periodens periodens vara. TLVs analyser visar dock att så är fallet. Som beskrivs i konsekvensanalysen är utmaningarna störst för läkemedel som expedieras sällan från ett visst apotek och små apotek har en större utmaning än mindre apotek. Det är dock förvånande att skillnaderna mellan stora och små apotek inte är större och att det finns skillnader mellan de stora apoteksaktörerna. Det indikerar att 15 dagars-regeln är normerande och att en förlängning till 20 dagar riskerar att bara skapa en ny norm.

LIF har vid flera tillfällen - senast i samband med Nya Apoteksmarknadsutredningens första delbetänkande *Kvalitet och säkerhet på apoteksmarknaden (SOU 2017:15)* - ifrågasatt att det är att det är ändamålsenligt att läkemedel som expedieras sällan ska lagerhållas på apotek. Istället har LIF föreslagit en möjlighet för beställande apotek att

slutexpediera recept vid beställning för enskild patient vilket i kombination med den förändrade 24-timmarsregeln bedöms vara en mer effektiv hantering än att sällanexpedierade läkemedel ska lagerhållas med risk för att de behöver returneras eller kasseras. Därutöver har patienternas möjlighet att abonnera på läkemedel eller att beställa dem för hemleverens/innan besök på apoteket förbättrats avsevärt sedan apoteksomregleringen vilket också bör minska behovet av att lagerhålla sällanexpedierade läkemedel ytterligare.

En slutförsäljningsperiod på 20 dagar täcker in två tredjedelar av försäljningen för nästkommande prisperiod. Det innebär att det läkemedel som utsetts till periodens vara riskerar att bara få 10 dagars försäljning. Effekten av potentiellt 5 dagars mindre försäljning på konkurrensen mellan sällanexpedierade läkemedel är svår att förutse och behöver därför följas noggrant. Den beräknade kostnaden för förändringen - 1 miljon kronor per år - indikerar dock att effekten kan vara begränsad.

TLV har analyserat alternativet att ha en differentierad försäljningsperiod vilket skulle vara ett mer precist sätt att hantera små apoteks utmaning med sällanexpedierade läkemedel som lagerhålls. Trots det väljer myndigheten att föreslå en generell förlängning av slutförsäljningsperioden som – enligt myndighetens egna analyser - bara hjälper de stora apoteken fullt ut, apotek som borde kunna förväntas ha förmåga att redan idag hinna sälja förra prisperiodens vara under dagens slutförsäljningsperiod på 15 dagar. Eftersom grundförutsättningen för slutförsäljningen är att läkemedlet ska finnas på apoteket vid utgången av föregående månad kan det ifrågasättas om en definierad slutförsäljningsperiod skulle behövas om TLV hade möjlighet att säkerställa att inköpet gjorts på ett korrekt sätt.

Med vänliga hälsningar

Anders Blanck
Generalsekreterare

